

DN-1901300102040800 Seat No. _____

M. A. (Sem. IV) Examination

March - 2022

The Geography of Human Hazards

Management : Paper-17

Time : 2.30 Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (1) દરેક પ્રશ્ન ફરજિયાત છે.
(2) જરૂર હોય ત્યાં સ્વચ્છ આકૃતિ / નકશા દોરો.

1 પ્રકોપ અને આપત્તિનો ભેદ જણાવી, આપત્તિ વ્યવસ્થાપનના તબક્કાની સમજૂતી આપો. 14

અથવા

1 માનવ સર્જિત પ્રકોપના ઉદ્ભવની પ્રક્રિયા જણાવી, તેની લાક્ષણિકતાઓ અને અસરો સંદર્ભે માહિતી આપો. 14

2 રણીકરણના ઉદ્ભવ માટેના માનવીય કારણો જણાવી આ પ્રકારની આપત્તિ અંગેના સાવચેતીના પગલાઓ સંદર્ભે નોંધ લખો. 14

અથવા

2 જૈવિક પ્રકોપ એટલે શું ? તેના મુખ્ય કારણો જણાવી જૈવ વિવિધતા પર અસર તપાસો. 14

3 જૈવ વૈવિધ્યતા એટલે શું ? જૈવ વૈવિધ્યતાના પ્રકાર ટૂંકમાં સમજાવી પર્યાવરણ સંદર્ભે જૈવ વિવિધતા સ્પષ્ટ કરો. 14

અથવા

3 રાસાયણિક પ્રકોપ એટલે શું ? રાસાયણિક પ્રકોપની હવા, જમીન અને પાણીમાંથી થતી અસરો જણાવો. 14

4 માનવ દ્વારા થતું જમીનનું પ્રદૂષણ કયા કારણોથી થાય છે. 14

અથવા

4 વૈશ્વિક સમસ્યાઓ અને રાજકીય સમસ્યાઓ એટલે શું ? તેની પાછળ કયાં પરિબલો જવાબદાર છે. 14

5 ટૂંક નોંધ લખો. (ગમે તે બે) 14

- (1) જમીન ધોવાણની અસરો
(2) હવાનું પ્રદૂષણ
(3) સાંસ્કૃતિક પ્રદૂષણ
(4) કાર્બન બજટીંગ

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) All the question are compulsory.
(2) Draw figure wherever necessary.

1 Distinguish between hazards and disaster. Explain the phases of Disaster management. 14

OR

1 Explain the originates process of man-made hazard and give information about their characteristics and effects. 14

2 Discuss the man made causes of desertification and right a note about precaution steps for this type of disaster. 14

OR

2 What is biological hazards ? Examine the major causes and its impact on biodiversity. 14

3 What is bio-diversity ? Explain in brief types of bio-diversity and bring clearly the importance of bio-diversity with reference to environment. 14

OR

3 What is chemical hazards ? Give the impact of chemical hazards on air, land and water. 14

4 Explain how the man is responsible for soil pollution. 14

OR

4 What is Global issues and national issues ? What are the factors responsible for it. 14

5 Write short note (any two) 14

- (1) Effects of soil erosion
- (2) Air pollution
- (3) Cultural Pollution
- (4) Carbon budgeting